בית נו הדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

וישלח | 549

הדלקת נרות: 15:59

צאת שבת: 17:10

מוצ"ש לר"ת: 17:45

הזמנים לפי אופק ירושלים

שבת שלום!

פרשת השבוע

שמא יגרום החטא

"וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ ..." - לאחר שהמלאכים הודיעו ליעקב שפני עשו למלחמה ו 400 חיילים מלווים אותו, יעקב אבינו פחד משני דברים. רש"י פירש: 'וַיִּירָא וַיֵּצֶר - וירא שמא ייהרג, ויצר לו, אם יהרוג הוא את אחרים'. לכאורה מה אכפת ליעקב להרוג את האחרים אדרבה נאמר במשלי "וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה"?

נקדים הקדמה להבנת דבר זה. כשהורגים אדם הורגים למעשה את כל התולדות שעתידים לצאת ממנו. לדוגמא, כאשר קין הרג את הבל נאמר "מֶה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה". רש"י פירש את המילה 'דְּמֵי' - 'דמו ודם זרעיותיו'. יוצא שקין הרג מחצית מהאנושות. שת שממנו הושתת העולם יש את כל האנושות כולה. לכן קין אמר "גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא". שאין לו את הכתפיים לשאת את העוול שהוא גרם לכל הדורות הבאים שיכולים היו לצאת מהבל.

גם אצל משה רבינו, לפני שהרג את המצרי נאמר "וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי" שמשה הביט לדורותיו של המצרי וראה שלא יצא ממנו איש טוב. יוצא לנו שלהרוג אדם זו אחריות גדולה מאד. לכן יעקב פחד שמא יהרוג הוא את האחרים.

ובאמת הגמרא מספרת מעשה שהיה עם רבן גמליאל הנשיא ורבי מאיר בעל הנס ורבי נתן, שלאחר המעשה רבי מאיר נקרא בשם 'אחרים'. והגמרא מספרת שכאשר נירון קיסר בא להחריב את בית המקדש עשה לעצמו סימן לראות אם יצליח, וירה חצים לארבע רוחות השמים וכל החיצים היו מסתובבים כלפי ירושלים.

נירון קיסר שאל את יועציו מה זה? והם אמרו לו שהוא נבחר משמיים להחריב את ירושלים. הוא שאל עוד שאלה ששינתה את כל חייו ומה יקרה לאותו האיש שיעשה זאת? ולא ידעו לענות לו. הוא פנה לינוקא של היהודים וביקש שיאמר לו פסוק. והינוקא אמר לו את הפסוק "וְנָתַתִּי אֶת נְקָמָתִי בֶּאֱדוֹם בְּיַד עַמִּי יִשְׂרָאֵל. נירון הבין שהקב"ה מבקש להחריב את ביתו ולקנח ידיו באותו האיש והוא נבהל מזה והתגייר. ויצא ממנו רבי מאיר בעל הנס.

נירון הוא קיסר רומא, ורומא הוא אלוף מגדיאל מצאצאי עשו, ויצא ממנו רבי מאיר בעל הנס שנקרא 'אחרים', לכן יעקב אבינו פחד שמא יהרוג את האחרים דהיינו רבי מאיר.

הרב דסלר כתב בעניין הפחד והדאגה וזו לשונו: פחד ודאגה בענייני העולם הזה טעות הם. דאגה מפסידה את ההווה מבלי להביא שום תועלת בעתיד. כלומר, כשאדם דואג הוא סובל והסבל הזה לא יועיל ולא ישנה את העתיד.

והרב המשיך: ולעולם לא יצא אדם מדאגה כזו. וגם אין ממה לפחד, כי כל דעביד רחמנא לטב עביד. ומה שמוצאים גם בין המאמינים, שאדם מפחד ודואג על מקרי העולם הזה, זה באמת משום שבשורש לבו, בתת ההכרה, הוא מפחד מעבירות שבידו. אלא שהיצר הרע מלבישו בענייני העולם הזה.

זאת אומרת שכאשר אנו מפחדים ממחסור של פרנסה, מחשך, מבעלי חיים, וכו', ואין לנו בטחון בקב"ה, הפחד נובע באמת מהעבירות שבידינו, והיצר מחליף את זה בפחדים גשמיים כדי שלא נעשה תשובה על העבירות. הפחד של יעקב אבינו היה 'שמא יגרום החטא', ועל זה הוא דאג. זה הפחד הנכון והבריא שצריך להשתמש בו כדי לחזור בתשובה.

שבת שלום – הרב אבנר קוואס

ביחד

טיפים לזוגיות

אנחנו הגברים צריכים להיות אסירי תודה לנשותינו על 'מסירות הנפש' העצומה והאינסופית שלהן. ובנוסף לכל זה הן גם יוצאות לעבודה ומפרנסות!!! דבר שהן לא התחייבו לעשות.

בטקס החופה עומד החתן על במת הקידושין ומוסר לכלתו כתובה, ובה הוא מתחייב לפרנס את אשתו. הכלה שנמצאת תחת החופה, לא מוציאה אף מילה מפיה. ולא די שהיא לא אומרת אף מילה, אלא היא שותה שתי לגימות יין ויורדת מהבמה עם טבעת זהב... בעל יקר, אשתך לא חייבת לפרנס! היא מתנדבת!!!

היא קמה בבוקר השכם, שולחת את הילדים לגן ולבית הספר, מגיעה לעבודה בלי נשימה, ומזרימה כמה אלפי שקלים לחשבון הבנק...

ובמקום לומר לה: תודה, אני מאד מעריך אותך, אין כמוך בעולם... הוא אומר לה: אני מלא עליך... אני מלא עליך... זאת כפיות טובה מאין כמוה!!! תתחיל להעריך את אשתך, את היהלום שאיתו התחתנת. אשתך, רוצה ממך דבר אחד - שתאהב אותה!

כתב הסטייפלער זצ"ל לתלמידו: '...כידוע, עיקר תקוות האשה בעולמה היא, שיהא לה בעל האוהב אותה...' מה נותן לה חיות? מה נותן לה מרץ לטפל בבית, ללדת, לגדל ילדים ולצאת לעבודה? הידיעה שיש לה בעל האוהב אותה! זה הדלק לחייה.

אז תָּרָאֶה לה שאתה אוהב אותה, ושזה נובע מתוך הערכה עמוקה למעשיה. תאמר לה 'אני אוהב אותך' לפחות 5 - 4 פעמים ביום. נמאס לך לומר? לה לא נמאס לשמוע. מישהו אמר: בשביל מה צריך לומר?... אני אוהב אותה בלב.

אחרי 20 שנות נישואים... אשה אחת שאלה את בעלה: למה אתה לא אומר לי שאתה אוהב אותי?

והוא ענה: אמרתי לך לפני החתונה, כשהמצב ישתנה אני אודיע!

זאת ועוד, האהבה מתבטאת בהתעניינות. כשהיא מתקשרת לשמוע אותך, אל תסנן אותה, אל תאמר לה: יש לך טבע להתקשר כשאני עסוק... אלא תיזום אתה את השיחה. תתקשר אליה בבוקר: הלו, אשתי... - כן?! - רציתי לשמוע את ה'כן' שלך...

בארבע אחה"צ תתקשר אליה שוב ותאמר: קשה לי להתרכז... וכשהיא תשאל אותך: למה? תאמר לה: יש לי שאלה ללא תשובה, אני לא יודע איזה מצווה עשיתי ברווקות שזכיתי בָּךְ? עכשיו היא מרגישה שהיא בגן עדן.

בעל יקר, בדרכך הביתה תחשוב - במה אוכל לשמח את אשתי.

בדרך הביתה, שלח לה הודעה אני בדרך, יש לי הפתעה... כדאי שתביא לה משהו, זה מרגש ומשמח גם יחד. הוא חושב עלי... היא אומרת בלבה. אז מה באמת צריך להביא לה? תקנה לה ממתק קטן. כשתכנס הביתה היא תשאל: מה הבאת לי? תן לה את הממתק ותאמר לה: חשבתי עליך...

(מתוך הספר 'ביחד')

בדיחה

אדם אחד כל הזמן היה רב עם אשתו. בשיא הצער, הוא החליט לפנות אל הרב. הרב שמע על הבעיות בין בני הזוג בבית ואמר:
"עצתי היא כזו: עליך להתאורר וללכת מידי יום שלושה קילומטרים!" היהודי שמח על הפתרון וקיבל את העצה.
לאחר כחודש התקשר אליו הרב לדרוש בשלומו
"עצתי עזרה לך? המצב בבית השתפר?",
"אין לי מושג", ענה הבעל,
"אני כבר 90 קילומטרים רחוק מהבית..."

חינוך ילדים

הצקה ואלימות בין הילדים

הילדים מטבעם טובים שמחים ומאושרים. רוב ההצקות ביניהם נובעות משעמום וחוסר מעש. לעיתים זה נובע מקנאה שנוצרת כתוצאה מתשומת לב שמקבל ילד אחד יותר מהשני, או שהוא רוצה דווקא את הצעצוע שיש לאחיו. מה עושים כאשר יש ילד שמציק באופן קבוע לאחיו הקטן, ואפילו מקלל ומשפיל? נקדים ונאמר שישנה גישה מוטעית שאומרת תנו להם להסתדר אחד עם השני.

גישה זו פסולה משתי סיבות עיקריות: א. ילד שלא בולמים לו את האלימות, עלול להיות אלים וסדיסט. ב. לילדים אין רחמים, והם יכולים לגרום לפגיעה פיזית חמורה גם באיברים עדינים. אם כן, מה עלינו לעשות? ראשית, אסור לנו ההורים להתעלם מאלימות או ממילים לא יפות ולנקוט בסלחנות, אלא להתערב ולעצור את זה מיד.

שנית, כאשר יש אלימות פיזית או מילולית עלינו לנקוט בכלל: 'הפרד ומשול'. זאת אומרת לשלוח כל ילד לפינה אחרת עד שיירגעו ולתת להם שהות לחשוב על מעשיהם. שלישית, יש להעסיק את הילדים, בבניית פאזלים, בעבודות יצירה של ציור וכדומה, או לחילופין להפעיל אותם בעבודות בבית. זאת ועוד, אפשר להעניש בצורה מתקנת על ידי כתיבת חיבורים בנושא של 'פה נקי', 'בלי ידיים', 'כבוד החבר'.

ישנו עונש נוסף, שהוא אפקטיבי ביותר - שיטת הקנס. כולנו יודעים שהתורה קנסה את העבריין על עבירות מסוימות כדי להרתיע. תשלום כספי הוא גורם מרתיע, כואב, ומלמד לא לחזור על אותה עבירה. ההורה יַתְרֶה בילד המציק: בפעם הבאה שתציק לאחיך, אקח מהמגירה שלך חפץ ואתן לו. אם לאחר ההתראה הילד המשיך להציק לאחיו, יש לממש את ההתראה ולקחת חפץ של המציק ולתת לילד הנפגע. אם גם זה לא עוזר, יש לקחת את הילד הנפגע בליווי ההורה לחדרו של הילד המציק ולתת לילד הנפגע לבחור בעצמו משהו מחפציו של המציק.

בפעם הראשונה, הילד המציק יצעק: לא לא אני אתן לו אני אתן לו... ובאמת, ניתן לו לוותר על משהו שהוא בוחר. במקרי ההצקה הבאים הילד יגיע בליווי ההורה ויבחר לו חפץ אחד שיהיה שלו. כמובן שהילד המציק יצעק ואולי גם יבכה, כי זה יכאב לו מאד, אבל בכך הוא מתחנך להבין שעל מילים או על מכות משלמים. כשיכאב לו 'הכיס' יכאבו לו היד או הפה. אל לנו לחשוש שמא המציק ישנא את אחיו או את ההורה, כי כבר למדנו שכאשר ברור לילד שהוא חצה קו אדום הוא מוכן נפשית לקבל את העונש ובסוף הוא גם מסכים איתו. המרירות הזאת של הפסד ממון או חפצים תלמד את הילד לא להציק יותר.

הערה חשובה: כשילד מקבל מכה מכיסא או משולחן לא צריך להרביץ לכיסא או לשולחן ולהראות לילד שאנו 'מחזירים' לו, דבר זה מעורר בהם רגשי נקם והם יפנו את זה כלפי חבריהם. הילד נפל, לומר לו: לא נורא זה קורה... וצריך לנחם ולהרגיע.

סיפור לשבת

הגאון הרב יעקב ציון עדס זצ"ל

מעשה ועל דלתו של רבינו התדפק תלמיד חכם צעיר, רבי יהושע פרג'י פיטוסי, לימים רבה של צפת, וביקש להיבחן לדיינות. הרב שאל לשמו ומקומו, והבין, שהגיע זה עתה מצפת.

באותם הזמנים נסיעה ממקום למקום, ביחוד כשמדובר ממקום רחוק, לא הייתה דבר של מה בכך, והלה יצא בשעת בוקר מוקדמת כדי להגיע לרבינו. "בוודאי עדיין לא הספקת לאכול ארוחת בוקר ואינני מסכים, שתיבחן אצלי כשאתה רעב", ומיד קם ופנה למטבח לערוך לפניו את השולחן.

כשסיים לשוחח עימו ולתהות על קנקנו, גילה, שמדובר בתלמיד חכם מופלג, ויש לעשות הכול כדי שייבחר לדיינות, הדריך אותו למי לגשת ועם מי לדבר, איזה טפסים למלא, ואיזה מיותרים. רגע לפני צאתו לדרך, הרהר רבי יעקב קלות בשל העובדה, כי הלה לבש בגדים פשוטים ביותר.

"חושבני, שבוועדת הקבלה יש אנשים שמסתכלים על המראה החיצוני. המתן רגע". רבינו נכנס לחדר הפנימי, פשט את גלימתו המכובדת ומצנפתו השחורה והגיש לאורח. "אם תלבש בגדים אלו, הם יהיו לך לעזר". ואכן הלה התקבל לדיינות.

רבינו התגורר בדירה קטנה, שהדלות בלטה בה בכל פינה. גם כאשר ניסו מכריו ומוקיריו להנותו במתנות, שיש בהן מותרות, סירב בכל תוקף. באחת הפעמים אף התבטא ואמר: "לסבי לא היה כלום, לאבי לא היה כלום, ומדוע אתם רוצים להעשיר אותי?!".

הוא חי והרגיש, שהעולם הזה פרוזדור, ולכן לא היה חפץ לעשות בו שום דבר המורה על קביעות. אף בזמנים, שרַווח לו, ויכול היה להרשות לעצמו יותר מהמינימום, עדיין העדיף להסתפק במועט ואף סירב לעבור לדירה מרווחת והעדיף לעזור לבניו, העוסקים בתורה ולסייע לתלמידי חכמים.

מסופר, שהיה אדם שנהג באורח קבע לקצר את דרכו דרך הבית של רבינו. נכנס מהחצר הקדמית, חצה את הסלון הצר ויצא מהחצר האחורית, מנהג בעל בית! ורבינו החריש בסלחנות ומעולם לא אמר לו מאומה. בהטעימו: "אנחנו רק אורחים בעולם הזה".

פעם אחת יצא רבינו בשעה מוקדמת ביום שישי לרכוש מספר מצרכים לכבוד שבת. בדרך פגש בקשיש בוכה. עצר ושאל לסיבת בכיו. סיפר לו האיש, שעיניו כואבות ואין מי שייקחהו לרופא. רבינו לא היסס, נטלו עימו לרופא העיניים המפורסם ד"ר טיכו והמתין יחד איתו, עד שיגיע תורו. התור היה ארוך ושעות אחדות חלפו, עד שנכנס לרופא, בתום הביקור ליווה רבינו את הזקן לביתו, ורק אז הלך לרכוש את צורכי השבת ושב לביתו.

פעם אחת ניגש אליו אדם עם שלושת ילדיו ואמר בקול: "רבי! אלו שלושת בניך!". וסיפר האיש, כי לאחר שהיה נשוי כעשר שנים ועדיין לא נפקד בפרי בטן פנה לרבינו וסיפר לו, שהחליט לגרש את אשתו. הרב כששמע זאת החל לפייסו ולשכנעו, שיחכה עוד שנה. והוסיף ואמר, כי אביו הגאון המקובל רבי אברהם עדס זצוק"ל היה מתפלל על עקרות, ותפילתו הייתה עושה פירות, ועתה משנסתלק אביו, הוא מבטיח לו, כי כשיבוא לירושלים, יעלה על קברו ויתפלל עליו, שייפקד בבנים ובוודאי שזכות אביו תועיל גם עתה. שמע האיש בקול הרב והמתין ובחסדי ה' נפקד וה' חנן אותו בשלושה בנים בזכות תפילתו של רבינו.

בהיותו נער כבן 16 שנה פרצה מלחמת העולם הראשונה. הרעב בירושלים היה כבד ללא נשוא, אך רבינו עסק בלימוד התורה הקדושה ודבר לא הפריעו. גם לאחר נישואיו כשהיה מטופל בילדים רכים, לא התבטל מלימודו, והיה מנענע את העריסה, כשהגמרא על ברכיו, וידו מלטפת את התינוק. באחת הפעמים סיפר לאביו, שראה את דמות הרמב"ם בחלום, נישק את ידו וקיבל את ברכתו. שאלו אביו: "האם נראה הוא כך וכך?" הופתע הבן ותמה מהיכן ידע. השיב האב, כי בעליית נשמה רואה הוא את דמויות הצדיקים ומכיר את הרמב"ם...

(עין חמד)

קו המשפחה העולמי

ייעוץ והכוונה עם יועצים ללא עלות

בנושאי שלום בית וחינוך ילדים

בימים א-ה בין השעות 09:00-23:00

הפנייה ליועצים/ות מוסמכים בכל רחבי הארץ

*9421

חיוג מחו"ל +972-796990699